

Vers. 2.

Ecce sicut oculi seruatorum.] Similitudine seruatorum & ancillarum, & modestiam, & necessitatē, & spem suam exprimunt, dicentes: *Ecce sicut oculi seruatorum ad manum herorum suorum.* Quasi dicat: Quod ad te Domine suspicimus, facimus tanquam serui tui. Etenim, ut serui & ancillæ, ubi quid incommodi patiuntur, non aliò quàm ad manum: id est, opem & auxilium herorum suorum ac dominarum respiciunt, & inde expectant, ut iuventur, quando non est illis aliud refugium relictum: sic & nostra habet conditio, nostra necessitas, & spes vnica, qua à te pendemus. Ideo intenti sunt oculi nostri ad te Domine Deus noster: illosq; non reflectimus, donec miserearis nostri, & ad afflictis succurras.

Vers. 3. & 4.

Miserere nostri Domine.] Duobus istis versibus duo faciunt. Primum implorant misericordiam Dei, dicentes: *Miserere nostri Domine, miserere nostri.* Quòd secundo dicunt: *Miserere mihi:* ad hoc factum est, ut doloris magnitudo, & ardor implorationis exprimeretur. Deinde adijciunt querelam de miseria sua, cuius respectu misericordiam Dei implorant. *Quia admodum, inquit, saturati sumus ignominia: Admodum saturata est anima nostra subsannatione, &c.* Verbo saturandi significant se diu admodum & multis probris esse affectos. Et ut etiam exprimant, à quo genere hominum contemnantur, ac subsannentur, addunt: *Subsannatione locupletum, & contemptu superbiorum.* Erant illi optimates & opulenti in populo, qui & Amos 6. statim initio **DIUITES** vocantur ac reprehenduntur.

OBSER.

Vers. 1. & 4.

Ad te leuo oculos meos.] Obseruemus in hisce duobus versibus, quomodo de seipsis sentiant pij in conspectu Dei. Sunt à Deo electi in sortem & hæreditatem filiorum Dei, & supra ipsos angelos exaltati: interea tamen de se ipsi non aliter sentiunt, quàm de seruis ac mancipijs Dei. Non dicunt hoc loco, *Ecce sicut oculi filiorum ad manum parentum suorum:* sed, *Ecce sicut oculi seruatorum ad manum herorum suorum, &c.* Hæc est piorum modestia, per quam tam abest, ut dignitas filiorum, in quam sunt assumpti, amittatur, ut per eam ipsam multò certius custodiatur. Deinde notemus etiam quæ sit nostra omnium conditio & necessitas: ea videlicet, quæ est seruatorum & ancillarum. Illi, ut iuri herorum suorum sunt astricti, ita neminem præterea habent, vnde si quid patiuntur mali, vel necessitate aliqua premuntur, subsidium petant & auxilium, quàm heros suos. Sic, quicquid nobis accidat, non est aliud quicquam auxiliator, præter vnum Dominum illum, cuius vnus sumus iuri ac potestati subiecti. Itaq; sicuti serui rectè faciunt, quòd in omnibus ad manum dominorum suorum respiciunt, & auxilium petunt ita & pij omnium rectissime faciunt, quòd ad eius opem confugiunt, qui solus opem ferre potest. Illud autem admonendi sumus, ut sicut serui non solum ad manum herorum suorum respiciunt, sed & ab illorum oculis & ore pendent, ad nutus & iussa eorum spiritu obedientiæ parati: planè eodem & nos modo non solum à manu: id est, ope Dei pendeamus, sed & ori illius obedientes simus. Tertio & illud obserua, quòd dicit: *Donec misereatur nostri.* Admonemur, non esse auertendos oculos nostros ab expectatione cœlestis auxiliij: sed perseueranter expectandum, sperandum & implorandum, donec nostri misertus opem ferat.

OBSER.

Vers. 3.

Miserere nostri Domine, miserere nostri.] Obserua, quomodo pius loquatur. Non dicit, *Miserere mei Domine, miserere mei, quia ignominia afficior:* sed, *Miserere nostri Domine, quia saturati sumus ignominia.* Non sic vritur pius propria ac priuata, sicuti communi bonorum & fidelium ignominia. Est consensus piorum non solum in cruce, sed & gemitibus & inuocatione cœlestis gratiæ.

Quia admodum saturati sumus ignominia.] Nota, quòd non simpliciter dicit, *Quia afficimur ignominia:* sed, *Quia admodum saturati ac repleti sumus ignominia.* Ergo nò statim in huiusmodi gemitus & querelas feruntur pij, ubi contemni cœperint: sed patienter sustinent, & meliora sperant, donec tandè abundè probris, sannis, contumelijs & irrisionibus impleantur.

OBSER.

Vers. 5.

Admodum saturata est anima nostra subsannatione locupletum, & contemptu superbiorum.] Còsidera hîc, quàm non sit nouum hoc malum in Ecclesia & populo Dei, quòd plebs humilis, quâ laicam vocant, à magnatibus, optimatibus, opulentis illis ac præpinguibus dominis despectui habetur: nec negligitur tantum, & in corde contemnitur, sed & ore ridetur, exhibitur, ac subsannatur. Atq; ita fit, ut animæ illorum, dum pabulum vitæ requirit, contemptu, sannis ac probris faturetur. Faciunt hoc opulenti in Ecclesia, qui confidunt in monte terrenæ potentæ, optimates, capita populorum, ingredientes pompaticè, separati in diem malum, appropinquantes folio iniquitatis, dormientes in lectis eburneis, lasciuientes in stratis suis, comedentes pingua de grege, bibentes vinum è phialis, optimo vnguento delibuti, ac nihil patientes super contritione Ioseph. Quid illis aliud expectandum, quàm quod per Prophetam minatur Dominus? Auferetur factio lasciuientium ac superbiorum, quam Dominus detestatur.

PSALMVS CXXIII.

CANTICVM GRADVVM DAVIDIS.

Canticum hoc gratulatorium est. Prædicat populus Israël, ope se & auxilio Domini esse liberatum à violentia hostium: quos quidam Ammonitas intelligunt, quibus haud illibenter assentior.

VERS. I.

Nisi fuisset Dominus, qui adfuit nobis, dicat nunc Israël:

2. Nisi fuisset Dominus, qui adfuit nobis, cū insurgeret in nos homines:

3. Tunc viuos deuorassent nos, cū succensa esset ira eorum in nos.

4. Tunc aqua inuoluissent nos: torrens pertransisset animas nostras.

5. Tunc pertransissent animas nostras aqua elata.

6. Benedictus Dominus, qui non dedit nos pradam dentibus eorum.

7. Anima